

**ПРАВОВИЙ СТАТУС І ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ
ОРГАНУ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ****LEGAL STATUS AND ORDER OF ESTABLISHMENT
OF POPULATION SELF-ORGANIZATION BODY****Роговенко О.В.,***кандидат юридичних наук,**доцент кафедри адміністративного та інформаційного права**юридичного факультету**Сумського національного аграрного університету*

Здійснення аналізу правового статусу органу самоорганізації населення та порядку його утворення є метою публікації. Відповідно до чинного українського законодавства одним із органів місцевого самоврядування є орган самоорганізації населення. Встановлено, що основними завданнями органу самоорганізації населення є створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України; задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння в наданні їм відповідних послуг; участь у реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території, інших місцевих програм. Процедура створення такого органу має складний характер і передбачає декілька етапів: ініціювання створення органу самоорганізації населення, надання дозволу на створення сільською, селищною, міською, районною в місті радою, обрання представницького органу у складі керівника, заступника (заступників) керівника, секретаря, інших членів, розроблення та затвердження Положення про орган самоорганізації населення та безпосередня легалізація шляхом його реєстрації або повідомлення про заснування. Спрощення процедури утворення органу самоорганізації населення без набуття статусу юридичної особи може створити більш доступну можливість для функціонування представницьких органів. Фінансовою основою діяльності органу самоорганізації населення є кошти відповідного місцевого бюджету, які надаються йому сільською, селищною, міською, районною в місті радою для здійснення наданих повноважень, добровільні внески фізичних і юридичних осіб, інші надходження, незаборонені законодавством. Сам факт наділення цих органів владними повноваженнями розцінюється як елемент реформи децентралізації та свідчить про демократичність процесів самоврядування на місцях. Утім, як у теоретичній, так і практичній площинах виникає багато непорозумінь та ускладнень, що можуть поставити під сумнів саму ідею реформи. Стаття здійснює спробу проаналізувати правовий статус і порядок утворення органу самоорганізації населення.

Ключові слова: орган самоорганізації населення, реформа децентралізації, органи місцевого самоврядування.

The analysis of the legal status of the body of self-organization of the population and the order of its formation is the purpose of this publication. According to the current Ukrainian legislation, one of the bodies of local self-government is the body of self-organization of the population. It is established that the main tasks of the body of self-organization of the population is to create conditions for participation of residents in solving issues of local importance within the framework of the Constitution and laws of Ukraine; meeting the social, cultural, household and other needs of residents by facilitating the provision of appropriate services; participation in the implementation of socio-economic, cultural development of the respective territory and other local programs. The procedure for setting up such a body is complex and involves several steps: initiating the creation of a body of self-organization of the population, granting permission to create a village, settlement, city, district council in the city, electing a representative body as a leader, deputy (deputy) leader, secretary, other members, development and approval of the Regulation on the body of self-organization of the population and direct legalization through its registration or notification of establishment. Simplifying the process of forming a body of self-organization of the population without acquiring the status of a legal entity may create a more accessible opportunity for the functioning of representative bodies. The financial basis of the activity of the body of self-organization of the population is the funds of the relevant local budget, which are provided to it by the village, settlement, city, district in the city council for the exercise of the given powers, voluntary contributions of individuals and legal entities, other receipts not prohibited by law. The very fact that these bodies are assigned to executive orders is regarded as an element of the decentralization reform and demonstrates the democratic nature of local self-government processes. Nevertheless, there are many misunderstandings and complications in the theoretical as well as in practice, which may call into question the very idea of reform. The article presents an attempt to analyze the legal status and the procedure for the formation of a body of self-organization of the population.

Key words: body of self-organization of the population, reform of decentralization, bodies of local self-government.

Постановка проблеми. Одним із органів місцевого самоврядування є орган самоорганізації населення. Сам факт наділення цих органів владними повноваженнями розцінюється як елемент реформи децентралізації та свідчить про демократичність процесів самоврядування на місцях. Утім, як у теоретичній, так і практичній площинах виникає багато непорозумінь та ускладнень, що можуть поставити

під сумнів саму ідею реформи. Стаття здійснює спробу проаналізувати правовий статус і порядок утворення органу самоорганізації населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над проблемами дослідження правового статусу органів місцевого самоврядування працювали Ю.Ю. Бальций, О.В. Батанов, М.О. Баймуратов, Ю.П. Битяк, О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань, Б.В. Калиновський,

В.С. Куйбіда, В.В. Куліченко, О.В. Кресін, П.В. Макушев, Р.М. Плющ, В.Ф. Погорілко, А.В. Хрідочкін [1–7; 10] та багато інших науковців.

Утім, з огляду на те, що реформа місцевого самоврядування триває, з'являється ціла низка питань, які потребують систематизації та наукового аналізу. Стаття може бути корисною юристам-практикам і громадянам, які цікавляться порядком утворення та змістом діяльності органу самоорганізації населення.

Постановка завдання. Аналіз правового статусу органу самоорганізації населення та порядку його утворення є метою публікації.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 14 Закону України «Про місцеве самоврядування» створюються *органи самоорганізації населення* (далі – *ОСН*). Правовий статус, порядок організації та діяльності ОСН за місцем проживання визначаються законом. Відповідно до спеціального закону – Закону України «Про органи самоорганізації населення» від 11 липня 2001 р. № 2625-III (далі – Закон № 2625-III) [9] визначено правовий статус, порядок організації та діяльності ОСН.

Але, на нашу думку, Закон № 2625-III створює певну плутанину в основних поняттях, що визначають правовий статус ОСН. Зокрема, ст. 2 Закону № 2625-III визначає, що **ОСН – це представницькі органи**, що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їхніх частин, для вирішення завдань, передбачених цим Законом. При цьому ст. 3 Закону № 2625-III має назву «Поняття органу самоорганізації населення». Ч. 1 цієї статті зазначає, що ОСН є однією з форм участі членів територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах у вирішенні окремих питань місцевого значення. А ч. 2 встановлює, що ОСН є будинкові, вуличні, квартальні комітети мікрорайонів, комітети районів у містах, сільські, селищні комітети. На нашу думку, ст. 2 повинна мати назву «Форми та завдання органу самоорганізації населення».

До слова, завданнями ОСН є такі: 1) створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України; 2) задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння в наданні їм відповідних послуг; 3) участь у реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території, інших місцевих програм.

Досить серйозні повноваження ОСН, встановлені відповідно до Закону № 2625-III, пов'язані із «сумнівною», обтяженою зайвими невиннованими бюрократичними нюансами та процедурами, досить часто викликають запитання та здивування. Зокрема, ОСН має право на власні повноваження та на додаткові.

Власні повноваження органу самоорганізації населення – повноваження, надані відповідно до Конституції та законів України сільською, селищною, міською або районною в місті (у разі її створення) радою органу самоорганізації населення під час його утворення. При цьому до власних повноважень ОСН Закон № 2625-III відносить такі можли-

вості: 1) представляти разом із депутатами інтереси жителів будинку, вулиці, мікрорайону, села, селища, міста у відповідній місцевій раді та її органах, місцевих органах виконавчої влади; 2) сприяти додержанню Конституції та законів України, реалізації актів Президента України та органів виконавчої влади, рішень місцевих рад та їхніх виконавчих органів, розпоряджень сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті (у разі її створення) ради, рішень, прийнятих місцевими референдумами; 3) вносити у встановленому порядку пропозиції до проєктів місцевих програм соціально-економічного і культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць і проєктів місцевих бюджетів; 4) організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, проведення робіт із благоустрою, озеленення та утримання в належному стані садиб, дворів, вулиць, площ, парків, кладовищ, братських могил, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, кімнат дитячої творчості, клубів за інтересами тощо; з цією метою можуть створюватися тимчасові або постійні бригади, використовуватися інші форми залучення населення; 5) організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо охорони пам'яток історії та культури, ліквідації наслідків стихійного лиха, будівництві і ремонті шляхів, тротуарів, комунальних мереж, об'єктів загального користування із дотриманням встановленого законодавством порядку проведення таких робіт; 6) здійснювати контроль за якістю надаваних громадянам, які проживають у жилих будинках на території діяльності органу самоорганізації населення, житлово-комунальних послуг і за якістю проведених у зазначених жилих будинках ремонтних робіт; 7) надавати допомогу навчальним закладам, закладам та організаціям культури, фізичної культури і спорту у проведенні культурно-освітньої, спортивно-оздоровчої та виховної роботи серед населення, розвитку художньої творчості, фізичної культури і спорту; сприяти збереженню культурної спадщини, традицій народної культури, охороні пам'яток історії та культури, впровадженню в побут нових обрядів; 8) організовувати допомогу громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, сім'ям загиблих воїнів, партизанів і військовослужбовців, малозабезпеченим і багатодітним сім'ям, а також самотнім громадянам, дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування; вносити пропозиції з цих питань до органів місцевого самоврядування; 9) надавати необхідну допомогу органам пожежної нагляді у здійсненні протипожежних заходів, організовувати вивчення населенням правил пожежної безпеки, брати участь у здійсненні громадського контролю за додержанням вимог пожежної безпеки; 10) сприяти відповідно до законодавства правоохоронним органам у забезпеченні ними охорони громадського порядку; 11) розглядати звернення громадян, вести прийом громадян; 12) вести облік громадян за віком, місцем роботи чи навчання, які

мешкають у межах території діяльності органу самоорганізації населення; 13) сприяти депутатам відповідних місцевих рад в організації їхніх зустрічей із виборцями, прийому громадян і проведенні іншої роботи у виборчих округах; 14) інформувати громадян про діяльність органу самоорганізації населення, організовувати обговорення проєктів його рішень із найважливіших питань.

Зауважимо, що **більшість зазначених повноважень**, віднесених законом до «власних», активні представники територіальної громади **можуть вільно реалізовувати без «обтяжень», пов'язаних зі створенням ОСН**.

Делеговані повноваження органу самоорганізації населення – повноваження сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) ради, якими вона додатково наділяє орган самоорганізації населення. Відповідно до змісту ст. 15 Закону № 2625-III сільська, селищна, міська, районна в місті (у разі її створення) ради можуть додатково наділяти частиною своїх повноважень ОСН з одночасною передачею йому додаткових коштів, а також матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для здійснення цих повноважень, здійснюють контроль за їх виконанням. Сільська, селищна, міська або районна в місті (у разі її створення) ради не можуть делегувати органу самоорганізації населення повноваження, віднесені законами України до виключної компетенції місцевої ради. Слід зазначити, що невідповідно делеговані повноваження ОСН є рідкісним явищем, адже поряд із наділенням цих повноважень ОСН має здійснюватися відповідний контроль. Такий контроль у межах своїх повноважень здійснюють: 1) сільська, селищна, міська, районна в місті (у разі її створення) ради та їхні виконавчі органи; 2) виконавчий комітет, який здійснив реєстрацію органу самоорганізації населення; 3) збори (конференція) жителів за місцем проживання; 4) органи державної влади. Зауважимо, що для здійснення фінансового контролю у відповідних органів місцевого самоврядування мають бути і досвід, і ресурси.

Додамо, що ОСН має не лише інформувати населення про своє місце знаходження, час роботи і прийом громадян, але й не рідше одного разу на рік звітувати про свою діяльність на зборах (конференції) жителів за місцем проживання. Але як бути, якщо на загальних зборах діяльність ОСН визнана задовільною, а, наприклад, сільська, селищна, міська, районна в місті (у разі її створення) ради та їхні виконавчі органи мають до повноважень ОСН певні претензії?

Частково відповідь на це запитання міститься у праві сільської, селищної, міської або районної в місті (у разі її створення) рад прийняти рішення щодо дострокового позбавлення ОСН повноважень. До слова, цей процес може мати і зворотний бік. Якщо рішення ради щодо наділення органу самоорганізації населення повноваженням відповідної ради не забезпечене фінансами і майном, збори (конференція) жителів за місцем проживання, на яких обирався цей орган, можуть на цій підставі звернутися до відповідної ради з питання щодо виключення

такого повноваження з числа делегованих органу самоорганізації населення.

Чинне законодавство, хоча і передбачає юридичну відповідальність за порушення законодавства про ОСН, містить лише загальну фразу: «Особи, винні в порушенні законодавства про органи самоорганізації населення, несуть відповідальність згідно із законом».

Що стосується утворення ОСН, важливо, що сільська, селищна, міська, районна в місті (у разі її створення) ради надають дозвіл на створення ОСН. Отримання цього дозволу визначене ст.ст. 8, 9 Закону № 2625-III. Зокрема, з ініціативою про створення органу самоорганізації населення до сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) рад можуть **звернутися збори (конференція) жителів** за місцем проживання за умови, якщо в них брало участь (було представлено) **не менше половини жителів відповідної території**, які мають право голосу.

На зборах (конференції) жителів за місцем проживання обирається також **ініціативна група**, члени якої будуть представляти інтереси жителів – учасників зборів (конференції) у відповідній місцевій раді.

Рішення зборів (конференції) приймається більшістю голосів їхніх учасників. Ініціативна група подає до сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) рад **заяву** про створення органу самоорганізації населення, **протокол зборів (конференції)** жителів за місцем проживання щодо ініціювання створення органу самоорганізації населення із зазначенням основних напрямів діяльності створюваного органу самоорганізації населення, а також **список учасників зборів (конференції)** жителів за місцем проживання із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, серії і номера паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця та домашньої адреси кожного учасника зборів (конференції) жителів.

Далі, **дозвіл на створення** органу самоорганізації населення надається сільською, селищною, міською, районною в місті (у разі її створення) радою.

Питання щодо створення органу самоорганізації населення, внесені на розгляд сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) рад, розглядається на найближчому засіданні відповідної ради за участю членів ініціативної групи зборів (конференції) жителів за місцем проживання.

У рішенні ради щодо надання дозволу на створення органу самоорганізації населення мають бути обов'язково зазначені його назва, основні напрями діяльності, повноваження та умови їх здійснення, територія, в межах якої має діяти орган самоорганізації населення.

Рішення сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) ради щодо надання дозволу на створення органу самоорганізації населення **доводиться до відома жителів** у встановленому порядку.

Відповідно до Закону № 2625-III сільська, селищна, міська, районна в місті (у разі її створення)

ради можуть відмовити в наданні дозволу на створення ОСН. Хоча можливість відмови існує, скористатись цим правом рада може виключно, якщо створення ОСН здійснено з порушенням вимог, встановлених законом. І **рішення** сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) рад про відмову в наданні дозволу на створення органу самоорганізації населення **може бути оскаржено в суді** в установленому законом порядку.

Дозвільна процедура не єдина, яку необхідно пройти ОСН для повноцінного функціонування.

По-перше, ОСН створюється за територіальною ознакою. Територією, у межах якої діє орган самоорганізації населення, може бути частина території села, селища, міста, району в місті, у межах якої проживають жителі, що обрали цей орган. Територія, у межах якої діє орган самоорганізації населення, визначається рішенням ради, що дала дозвіл на створення: а) сільського, селищного комітету – у межах території села, селища, якщо його межі не збігаються з межами діяльності сільської, селищної ради; б) вуличного, квартального комітету – у межах території кварталу, кількох, однієї або частини вулиці з прилеглими провулками в місцях індивідуальної забудови; в) комітету мікрорайону – у межах території окремого мікрорайону, житлово-експлуатаційної організації в містах; г) будинкового комітету – у межах будинку (кількох будинків) в державному і громадському житловому фонді та фонді житлово-будівельних кооперативів; г) комітету району в місті – у межах одного або кількох районів у місті, якщо його межі не збігаються з межами діяльності районної в місті ради.

По-друге, після позитивного рішення ради починається процедура обрання цього представницького органу. ОСН обирається зборами (конференцією) жителів за місцем проживання на **основі загального, рівного виборчого права шляхом таємного голосування жителів**, які на законних підставах проживають на відповідній території. Право голосу на виборах мають жителі, що досягли на день їх проведення вісімнадцяти років. Не мають права голосу жителі, яких визнано судом недієздатними. Обирати та бути обраними до органу самоорганізації населення в порядку, визначеному Законом №2625-III, можуть жителі, які на законних підставах проживають на відповідній території. Забороняються будь-які обмеження права жителів, що проживають на відповідній території, на участь у відповідному органі самоорганізації населення залежно від їхньої раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, мовних або інших ознак.

Загальний склад органу самоорганізації населення визначається зборами (конференцією) жителів за місцем проживання.

Організація проведення зборів (конференції) жителів за місцем проживання, як правило, **покладається на виконавчий комітет** сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) рад. Орган самоорганізації населення складається

з керівника, заступника (заступників) **керівника, секретаря, інших членів**. Обраними до складу органу самоорганізації населення вважаються особи, які одержали більше половини голосів учасників зборів (конференції) жителів за місцем проживання. Члени органу самоорганізації населення можуть бути достроково відкликані за рішенням зборів (конференції) жителів за місцем проживання, що утворили цей орган.

Переобрання органу самоорганізації населення, відкликання, обрання окремих його членів замість вибулих чи зміна кількісного складу органу самоорганізації населення здійснюється зборами (конференцією) жителів за місцем проживання в порядку, встановленому ст. 10 Закону № 2625-III.

ОСН обирається терміном на строк повноважень відповідної ради, якщо інше не передбачено рішенням ради чи положенням про орган самоорганізації населення.

Наступний етап функціонування ОСН пов'язаний із безпосередньою **легалізацією органу**. Відповідно до ст. 13 Закону № 2625-III легалізація органу самоорганізації населення є обов'язковою і здійснюється шляхом його **реєстрації або повідомлення про заснування**.

У разі реєстрації ОСН набуває статусу юридичної особи. Реєстрація органу самоорганізації населення здійснюється виконавчим комітетом відповідної ради (далі – реєструючий орган). Для реєстрації органу самоорганізації населення уповноважені зборами (конференцією) жителів за місцем проживання їхні представники подають до реєструючого органу заяву, яка розглядається реєструючим органом **у місячний термін** із дня подання всіх необхідних документів відповідно до вимог цього Закону.

До заяви про реєстрацію органу самоорганізації населення додаються: 1) *копія рішення відповідної ради* про надання дозволу на створення органу самоорганізації населення; 2) *протокол зборів* (конференції) жителів за місцем проживання з рішеннями про обрання членів органу самоорганізації населення та його персональний склад, про затвердження Положення, про обрання уповноважених представників для проведення реєстрації органу самоорганізації населення; 3) *Положення*, затверджене зборами (конференцією) жителів за місцем проживання, – у двох примірниках; 4) *персональний склад членів ОСН* із зазначенням прізвищ, імені та по батькові, року народження, місця проживання.

З огляду на вищенаведене можна стверджувати, що перед подачею заяви ОСН має провести ще одні загальні збори (конференцію) мешканців територіальної громади для затвердження Положення про ОСН. Збори (конференція) жителів на підставі рішення сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) рад про створення органів самоорганізації населення відповідно до Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів, актів та рішень відповідних органів місцевого самоврядування затверджують Положення про орган самоорганізації населення (далі – Положення).

У Положенні зазначається таке: 1) назва та юридична адреса органу самоорганізації населення; 2) основні завдання та напрями діяльності органу самоорганізації населення; 3) права і обов'язки членів органу самоорганізації населення; 4) територія, у межах якої діє орган самоорганізації населення; 5) строк повноважень органу самоорганізації населення та порядок їх дострокового припинення; 6) порядок використання коштів та іншого майна, порядок звітності; 7) порядок припинення діяльності органу самоорганізації населення; 8) інші питання, пов'язані з діяльністю органу самоорганізації населення.

Реєструючий орган може проводити перевірку відомостей, що містяться в поданих на реєстрацію документах. За результатами розгляду заяви приймається рішення про реєстрацію або відмову в реєстрації. Підставою для відмови в реєстрації є обрання ОСН з порушенням вимог Конституції України, Закону № 2625-III, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8] та інших нормативно-правових актів. Про результати розгляду заяви реєструючий орган у 10-денний термін із дня прийняття рішення про реєстрацію або про відмову в реєстрації повідомляє уповноважених зборами (конференцією) жителів за місцем проживання, їхніх представників. Рішення про відмову в реєстрації ОСН може бути оскаржено у встановленому законом порядку до суду.

Як уже зазначалось, ОСН можуть легалізувати своє заснування шляхом **письмового повідомлення** відповідного виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) рад.

Виконавчий комітет сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) рад затверджує **методичні рекомендації порядку здійснення легалізації ОСН**, а також надає необхідну організаційну та правову допомогу органам самоорганізації населення у проведенні їх легалізації.

Після цього сільська, селищна, міська, районна в місті (у разі її створення) **ради передають ОСН відповідні кошти, а також матеріально-технічні та інші ресурси**, необхідні для реалізації зазначених повноважень, здійснюють контроль за їх виконанням.

Про які кошти йдеться? **Матеріальною основою діяльності ОСН** є майно, передане йому радою в оперативне управління. Відповідно до змісту ст. ст. 17, 18 Закону № 2625-III ОСН самостійно використовує фінансові ресурси, отримані з місцевого бюджету, на цілі та в межах, визначених відповідною радою, а, власне, **фінансовою основою діяльності ОСН** є: кошти відповідного місцевого бюджету, які надаються йому сільською, селищною, міською, районною в місті (у разі її створення) радою для здійснення наданих органу самоорганізації населення повноважень; добровільні внески фізичних і юридичних осіб; інші надходження, незаборонені законодавством.

Висновки. Як бачимо, у разі, якщо в територіальній громаді виявиться активний осередок,

готовий пройти всі «бюрократичні випробування», пов'язані зі створенням ОСН, а сільська, селищна, міська, районна в місті (у разі її створення) ради вважатимуть за потрібне погодитись зі створенням ОСН (адже ОСН утворюється за дозволом ради, а одним із принципів діяльності ОСН є підзвітність, підконтрольність і відповідальність перед відповідними радами) та виділять бюджетне фінансування для неї (що виглядає маловірогідним), майно, ОСН має перспективу для функціонування.

Беручи до уваги вищенаведене, можна виділити **такі етапи в утворенні ОСН** як представницьких органів, що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їхніх частин, для вирішення завдань громади.

1 етап пов'язаний із **ініціюванням створення ОСН**, формуванням ініціативної групи та проведенням зборів (конференції) жителів за місцем проживання за умови, якщо в них брало участь (було представлено) не менше половини жителів відповідної території, які мають право голосу.

2 етап передбачає **надання дозволу на створення ОСН** сільською, селищною, міською, районною в місті (у разі її створення) радами.

3 етап розпочинає **процедуру обрання представницького органу ОСН** жителями, які на законних підставах проживають на відповідній території на основі загального, рівного виборчого права шляхом таємного голосування. ОСН обирається у складі керівника, заступника (заступників) **керівника, секретаря, інших членів**. Обраними до складу органу самоорганізації населення вважаються особи, які одержали більше половини голосів учасників зборів (конференції) жителів за місцем проживання.

4 етап передбачає розроблення та затвердження Положення про ОСН.

5 етап пов'язаний із **безпосередньою легалізацією ОСН** шляхом його реєстрації (з набуттям статусу юридичної особи) або **повідомленням** про заснування (без набуття статусу юридичної особи).

На нашу думку, як мінімум наявність другого етапу утворення ОСН є таким, що ставить під сумнів саму можливість функціонування цього органу. Видається доцільним інформування ради, а узгодження лише потребують додаткові повноваження ОСН. За умови, що ОСН не має статусу юридичної особи, не претендує на оперативне управління майном та фінансами громади, зайвими є розроблення та затвердження Положення про ОСН, адже в такому разі для співпраці з радами та виконками може бути достатнім протокол загальних зборів ОСН. Спрощення процедури утворення ОСН без набуття статусу юридичної особи може створити більш доступну можливість для функціонування представницьких органів, що створюються мешканцями, для вирішення завдань громади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Батанов О.В. Муніципальна влада в Україні: проблеми теорії та практики : монографія. Київ : Видавництво «Юридична думка», 2010. 656 с.
2. Калиновський Б.В. Місцева публічна влада в Україні: конституційно-правові засади функціонування та розвитку : монографія. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 426 с.
3. Куйбіда В.С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування : монографія. Київ : МАУП, 2004. 432 с.
4. Куліченко В.В. Методологічні проблеми права (Досвід філософсько-антропологічного дослідження) : монографія. Херсон : Видавець Грінь Д.С., 2015.
5. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні : колективна монографія / кол. авт.: за заг. ред. Р.М. Плюща. Київ : РІДНА МОВА, 2016. 744 с.
6. Погорілко В.Ф., Баймуратов М.О., Бальций Ю.Ю. та ін. Муніципальне право України : підручник / за ред. М.О. Баймуратова. 2-е вид. доп. Київ : Правова єдність, 2009. 720 с.
7. Правові основи формування та функціонування органів державної влади у контексті євроінтеграції : монографія / Ю.П. Битяк, О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань та ін. ; за ред. Ю.П. Битяка, О.Г. Данильяна. Харків : Право, 2010. 384 с.
8. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
9. Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11 липня 2001 р. № 2625-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 48. Ст. 254.
10. Роговенко О.В., Пинчук Б.В. Партиципаторний бюджет місцевих громад. *Часопис Київського університету права : український науково-теоретичний часопис*. 2016. № 4. С. 92–95.